

Daňová incidence KE ZKOUŠCE – u zápočtu není (U ZKOUŠKY NUTNO OVLÁDAT V ZÁKLADECH TAKÉ DANÝ GRAFICKÝ APARÁT)

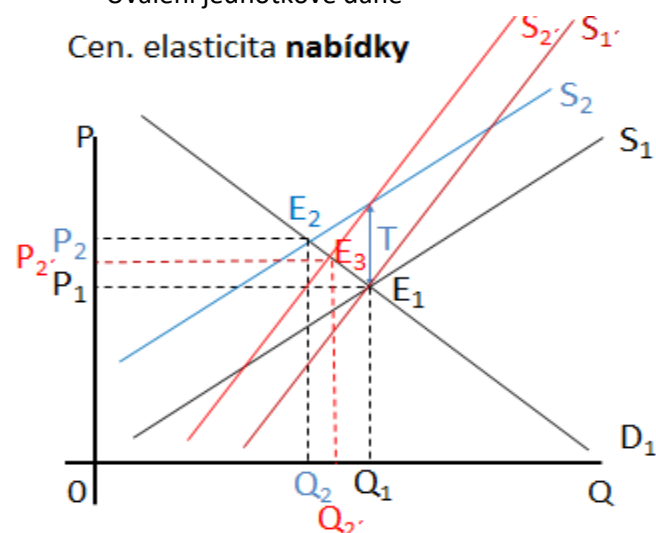
- **Incidence** = dopad, vliv, ovlivňování, determinace, dopad daní na tržní mechanismus, poplatníky
- Zkoumání aspektů zdaňování ve vazbě na makroekonomické i mikroekonomické účinky
- Význam cenové elasticity
- Rozložení daňového břemene
- Incidence vybraných daní
- Nadměrné daňové břemeno

Úloha cenové elasticity při zdaňování

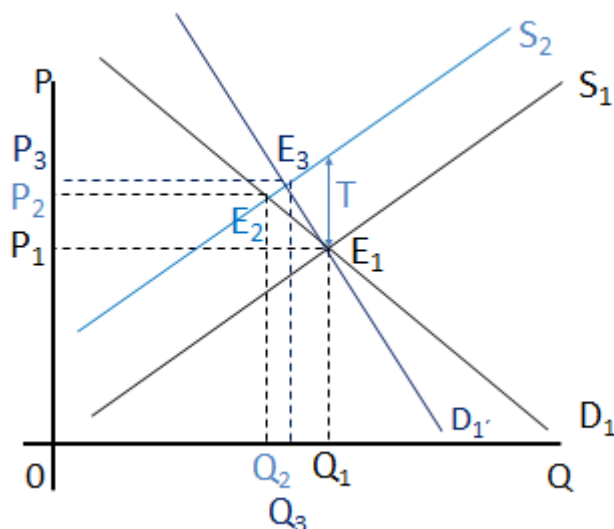
- **Cenová elasticita** – vliv na změnu vybrané veličiny způsobený změnou ceny

Předpoklady modelu

- Cenová elasticita nabídky a poptávky
- Konkurenční trh
- Uvalení jednotkové daně

Cen. elasticita poptávky

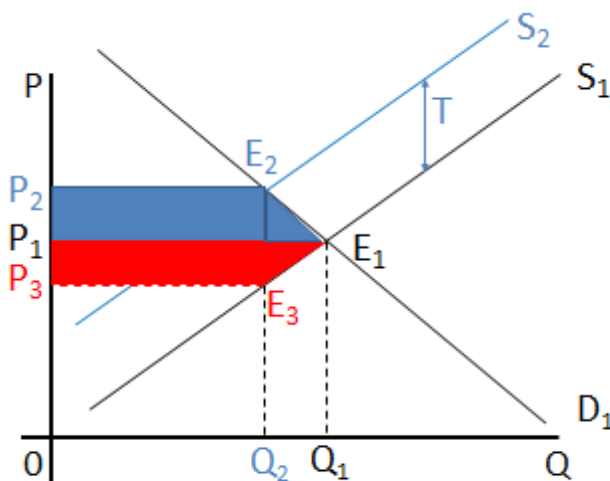

Závěr z modelu

- Čím **nižší** cenová elasticita nabídky, tím **nižší** růst ceny, tím **nižší** pokles objemu výrobků na trhu

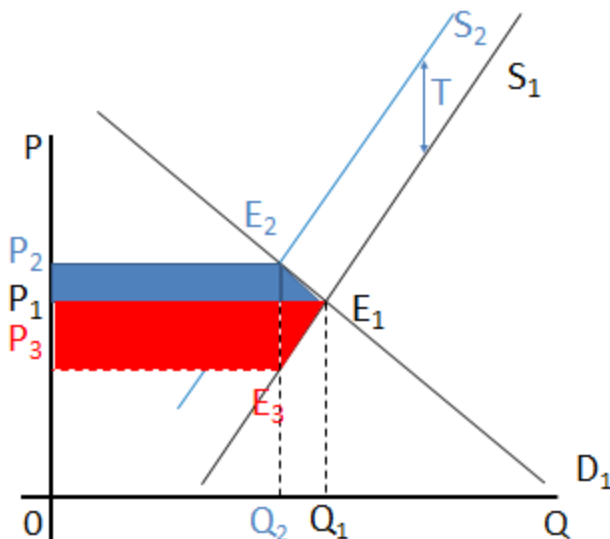
Rozložení daňového břemene

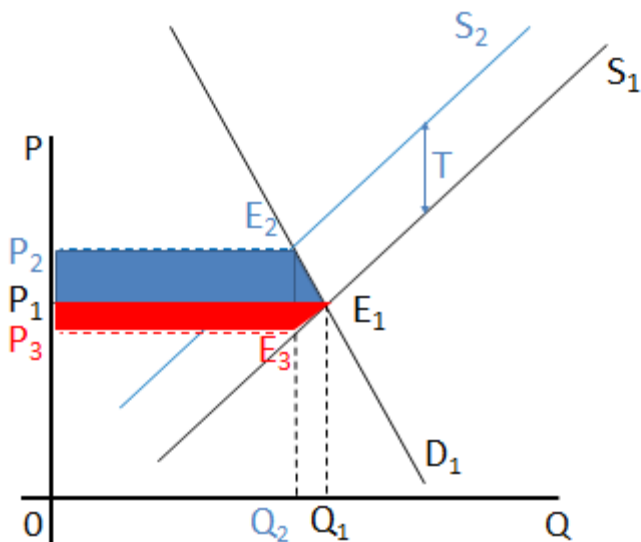
- Určení, kdo platí daň (kupující, prodávající)
- **Konkurenční trh** – je jedno, na které straně trhu je daň uvalena, daňový výnos je totožný
- **Ekvivalentní daň** – shodné působení na tržní mechanismus, výrobci a spotřebitelé se podílí na dani ve stejném poměru

Vyšrafováno modře – daňové břemeno (zatížení), které nese spotřebitel, červeně – výrobce

- Menší cenová pružnost **poptávky** – daňové břemeno nesou více spotřebitelé
- Menší cenová pružnost **nabídky** – daňové břemeno nesou více výrobci

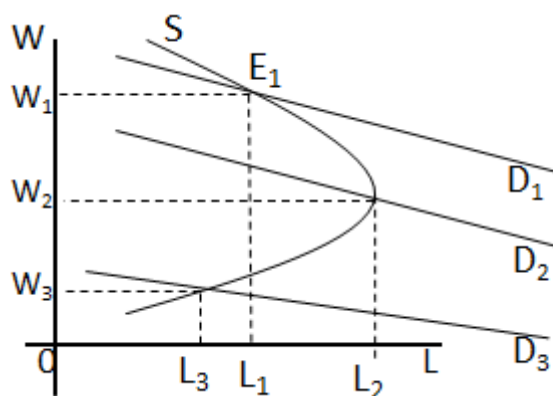

6

Incidence daní na trhu práce

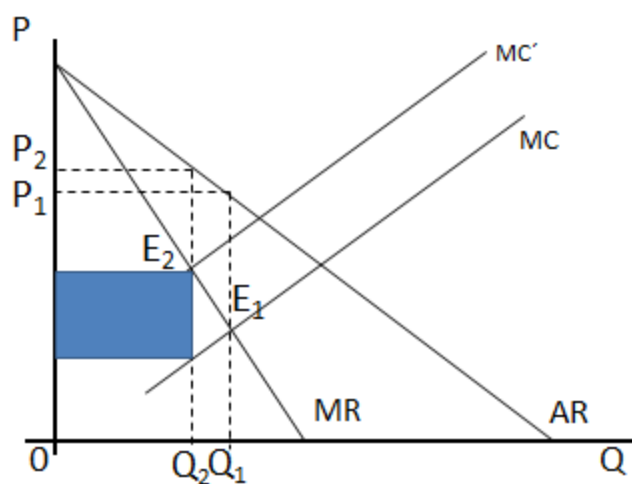
- **Důchodový efekt** – stimuluje k většímu pracovnímu výkonu, posílení ochoty pracovat
- **Substituční efekt** – poplatník raději preferuje volný čas, snížení motivů k práci

7

Incidence firemní daně – jednotková daň

- **Monopol, zavedení jednotkové daně**

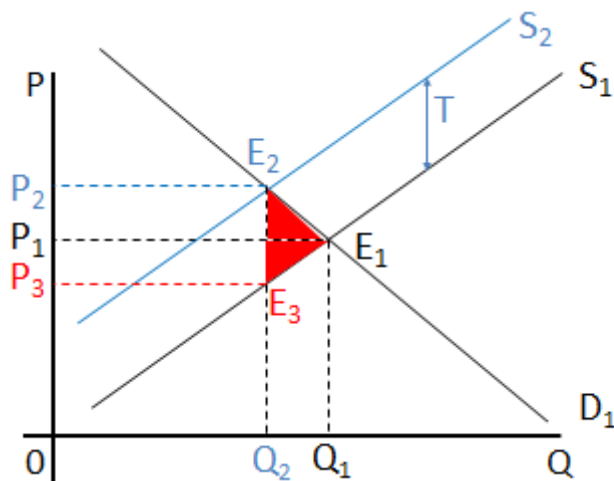

Incidence firemní daně – ad valorem

- Daň na zisk
- Cíl: maximalizace zisku a maximalizace objemu prodeje
- **Strategie maximalizace zisku** – při zdanění zachová stejný objem výroby nebo výrobu ukončí
- **Strategie maximalizace obrátu** – dosažení minimální úrovně zisku

Nadměrné daňové břemeno

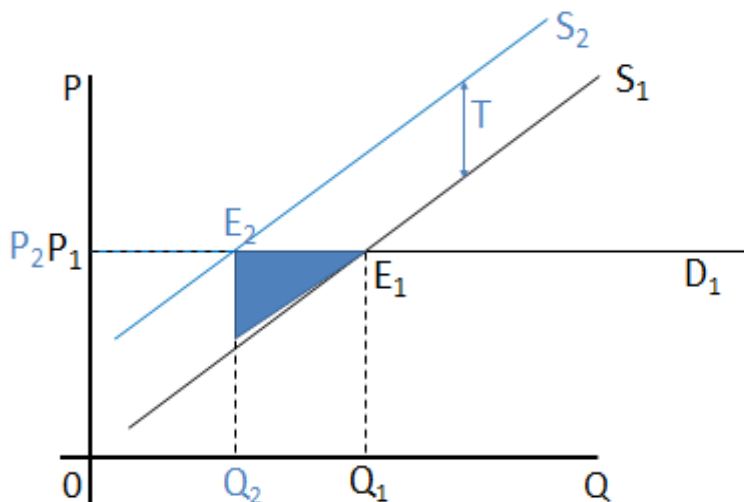
- Ekonomická ztráta účastníků trhu, která není kompenzována ziskem jiných ekonomických subjektů
- Dochází k narušení efektivnosti trhu
- Vzniká další náklad výrobce a spotřebitele
- **Nadměrné daňové břemeno** = daňové břemeno – výnos státu

Červeně = nadměrné daňové břemeno

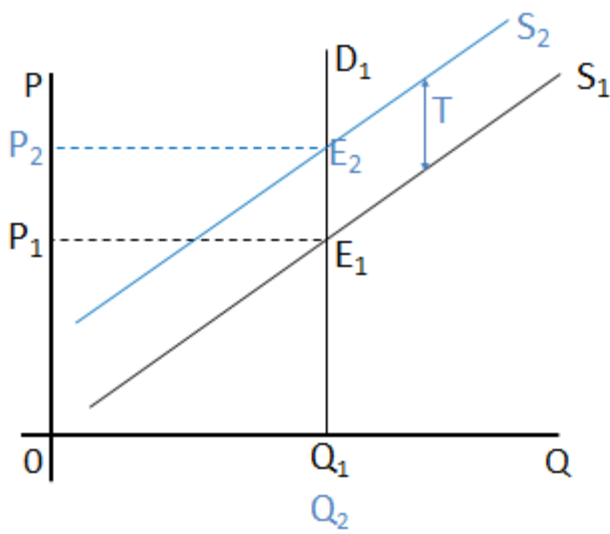
Vliv cenové elasticity na nadměrné daňové břemeno

Nekonečně vysoká cenová elasticita poptávky

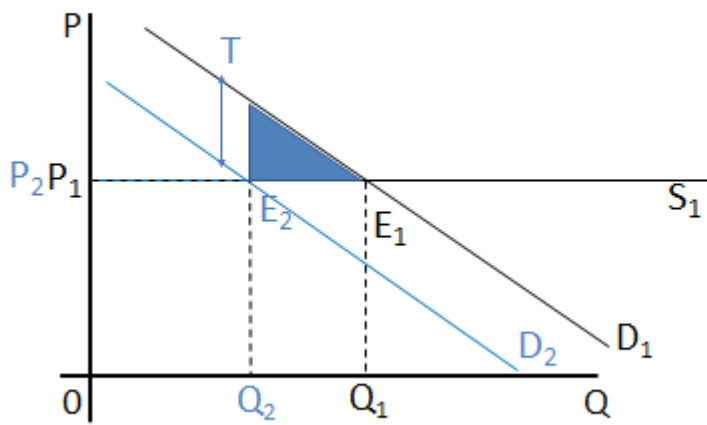
10

nulová cenová elasticita poptávky

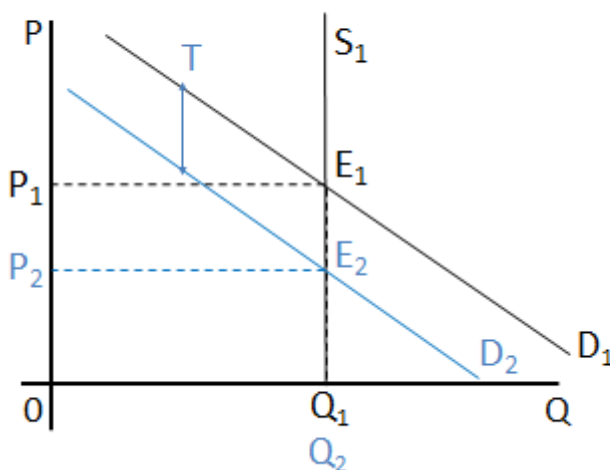
11

Nekonečně vysoká cenová elasticita nabídky

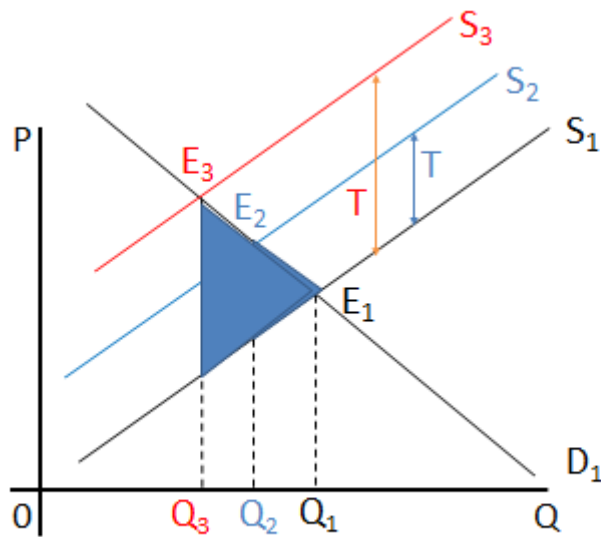
12

Nulová cenová elasticita nabídky

13

Vliv velikosti daně na nadměrné daňové břemeno

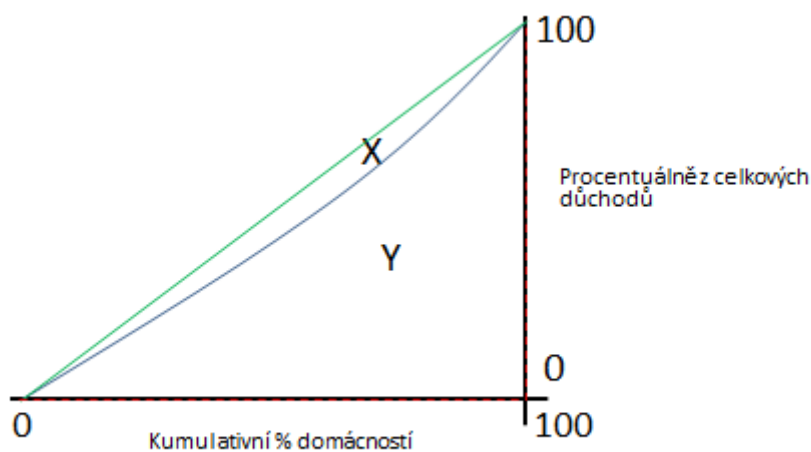
14

Nadměrné daňové břemeno

- Vzniká v důsledku distorzity daní
- Na jeho velikost a vznik na straně výrobce nebo spotřebitele má vliv elasticita nabídky a poptávky, velikost a typ daně

Analýza dopadů daní na domácnost

- Dopad změn daňových sazeb na přerozdělování disponibilního reálného důchodu domácností jako celku – Lorenzova křivka
- Využití i pro měření globální progresivity daní
- Poměr potu domácností k celkovému důchodu, který domácnost získává

15

Giniho koeficient

- Měří míru, ve které se Lorenzova křivka odchyluje od 45° linie rovnosti

$$G = \frac{X}{X+Y}, \quad (1)$$

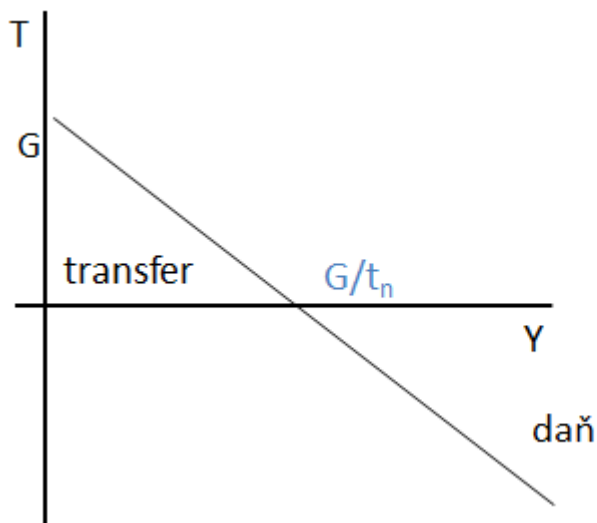
kde Y je plocha pod skutečnou Lorenzovou křivkou, X zbytek plochy do situace, kdy by v ekonomice bylo dosaženo absolutně rovnoměrného rozdělení důchodů.

$G = \langle 0;1 \rangle$

- 0 ... rovnoměrně rozdělené důchody (všechny domácnosti mají stejně)
- 1 .. Nerovnoměrně rozdělené důchody (1 domácnost vlastní 100 % důchodu společnosti)

Negativní důchodová daň

- garantovaný důchod – částka, kterou musí získat každý poplatník nebo domácnost
- Daň platí ti, jejíž příjem přesahuje garantovaný důchod
- Ti, co nedosáhnou garantovaného důchodu dostávají negativní důchodovou daň

- $T = G - t_n \cdot Y,$

T je transferová platba

G velikost garantovaného důchodu

Y dosažené příjmy za zdaňovací období

t_n .. Sazba negativní důchodové daně

- $Y_T = Y + T$

Y_T celkový důchod poplatníka

Y původní důchod poplatníka

T transferová platba

Příklad

Předpokládejte garantovaný důchod (G) ve výši 2 000. Sazba negativní důchodové daně je 50 % (t_n). Celkový důchod poplatníka Y_T je 4 500 Kč. Vypočítejte hodnotu vlastního důchodu Y pro daného poplatníka.

$$Y_T = Y + T$$

$$4\,500 = Y + T$$

$$T = G - t_n \cdot Y$$

$$T = 2\,000 - 50\% \cdot Y$$

$$4\,500 = Y + 2\,000 - 0,5Y$$

$$2\,500 = 0,5Y$$

$$Y = \underline{5\,000}$$

PRO PŘÍPRAVU LZE VYUŽÍT I VYBRANÉ KAPITOLY V TĚCHTO KNIHÁCH (platí pro soubory samostudium 1 a samostudium 2)

ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C.H.Beck, 2008. (ZDE JSOU detailně vysvětleny jednotlivé grafy, posuny křivek S a D u daňové incidence).

ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie*. Praha: Wolters Kluwer, 2016.

ŠIROKÝ, Jan a Michal KRAJŇÁK. *Základy daňové teorie – cvičebnice*. Praha: Wolters Kluwer, 2015.

Pro zkoušku je nutno umět vysvětlit i slovně jednotlivé posuny křivek S a D u grafů analyzující daňovou incidenci!!!!!!!!!!!!!!